

Forskning og udvikling af palliation i hospitalsregi

Projekt lindrende indsats

Hæmatologisk Afdeling Aalborg Sygehus

Et aktionsforskningsprojekt

Karen Marie Dalgaard

Spl., cand.scient.soc., Ph.d.

Postdoc. v. Hæmatologisk Afdeling og
Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje

Aalborg Sygehus

Baggrund

1. Tilblivelse, samarbejdspartnere
2. Intention om at udvikle den lindrende indsats i hospitalsregi
3. Overkomme udfordringer i hospitalsregi?

Udfordringer i sygehusregi

- Faglige (fokus og kompetence)
- Mellemmenneskelige (omsorgsværdier)
- Tids-rumlige begrænsninger
- Kulturelle (pleje og - behandlingskultur)
- Organisatoriske (indsatsen, "det store hus")
- Den kurative og palliative indsats side om side
- to forskellige pleje- og behandlingsstrategier

Tosidet formål

- At udvikle den lindrende indsats i Hæmatologisk Afdeling
- At udvikle ny viden om, hvordan den palliative indsats kan implementeres i hospitalsafdelinger i DK

Udvikling af den palliative indsats

Hvordan?

- Ikke kun vidensformidling!
- Faglige værdier, holdninger ("at tænke palliativt")
- Nye metoder, redskaber?
- Erfaring og færdigheder?

Aktionsforskning

- Et dobbeltperspektiv: Forskning - udvikling
- Et demokratisk perspektiv
(inddragelse, dialog, interaktion forsker/deltagere)
- Et procesorienteret perspektiv
(prioritere, planlægge, implementere, evaluere, justere)
- Et læringsperspektiv
(læringskontekster - individuel og organisatorisk læring)

Projektdesign

- Målgruppe (uhelbredelig syge, pårørende)
- Projektdeltagere
- Projektfaser - forløb 2½ år
(status, planlægning, implementering, evaluering)
- Projektorganisering
 - Styregruppe
 - Fagligt Forum

Projekt forløb - fase 1

Status for den lindrende indsats

1. Delagende observation
 - sengeafdeling, dagafsnit, modtagelse, ambulatorium
 - samtaler patienter (75), pårørende (11), personale (?)
2. Læge - og sygeplejejournaler
3. Informationsmateriale
4. Fokusgruppe interview/personale (4 – 27 personer)

→ Statusrapport - 12 anbefalinger

12 anbefalinger

1. Identificere og tydeliggøre overgange i uhelbredelige sygdomsforløb
2. Identificering og lindre fysiske sygdomssymptomer!
3. Identificering og intervenere ift. psykologiske, eksistentielle og sociale aspekter
- 4 +5. Fokus på samtalen - bygge bro mellem sygdom, liv og død i tidlig palliativ fase og i den sene palliative fase
6. Støttefunktion for pårørende i sygdomsforløbet og i sorgen
7. Styrke personalet i håndtering af mødet med familien
8. Opmærksomhed på institutionelle rammer som støttefunktion
9. Styrke det tværsektorielle samarbejde
10. Kompetenceudvikling indenfor den lindrende indsats
11. Styrkelse af det tværfaglige samarbejde
12. Styrkelse af en multidisciplinær indsats

Projektforløb - fase 2

Aktionsplanlægning

Dialogkonferencer september 2007

Udarbejde udviklingsplan

- En foreløbig og overordnet udviklingsplan
- prioritering
- implementeres over to år

Overordnet udviklingsplan – ex!

- Opfølgningssamtaler efterladte pårørende
- **Målgruppen for palliation**
 - Identificere og tydeliggøre overgange i uhelbredelige sygdomsforløb
- Styrke tværfaglig samarbejde og flerfaglig indsats
- Samtaletilbud ambulante patienter
- **Kompetenceudvikling**
 - I den daglige praksis
 - Tværfaglig (målrettet) basiskursus palliation
 - Kompetencegruppe i palliation (nøglepersoner)

Projektforløb - fase 3

Implementering

En løbende proces hvor aktioner

- prioriteres
- planlægges
- implementeres
- evalueres
- justeres

Metoder til implementering

- Konkrete arbejdsgrupper/konkrete projekter
- Kompetenceudvikling
 - at skabe læringskontekster
- Palliationskonferencer
 - Tværfaglige og flerfaglige

Kompetenceudvikling

- at skabe læringskontekster

- "Eksterne læringskontekster"
 - Tværfaglig basiskursus i palliation
- Læringskontekster i den kliniske praksis
 - forsker ekspert/konsulent
 - facilitere individuel og organisatorisk læring
 - rådgive, supervisere, diskutere konkrete forløb
 - palliationskonferencer x 2/uge
- Kompetencegruppe i palliation

Målgruppe - overgange i patientforløb!

Den palliative indsats retter sig mod patienter med uhelbredelig sygdom. Et uhelbredeligt sygdomsforløb rummer flere overgange/faser mod døden:

- **Den tidlige - og den sene palliative fase, terminalfasen**

Der tages initiativer til at identificere og tydeliggøre overgange i uhelbredelige sygdomsforløb, så både patienter, pårørende og personale er klar over målet for indsatsen og patienter og pårørende får mulighed for at forholde sig til sygdom, liv og død på et reelt informeret grundlag.

Implementering

- Diskutere 1 - 2 konkrete patientforløb
Uhelbredelig syg? Fase? Intervention?
- Tværfaglig palliationskonferencer → flerfaglige (½ time x 2/uge)
- Deltagere: Læger, plejepersonale, forsker senere også præst, soc. rådgiver, fys., ergo
- Diskussionsredskab udarbejdet
- Palliationsmappe/de sidste døgn (LPC) afprøves

Projektforløb - fase 4

Evaluering

Målgruppe: Deltagende personale

Metoder:

- spørgeskema
- fokusgruppe interview
- individuelle interview

Resultat og proces

Proces: Antagelser og valg!

- Udvikling og forandring målrettet konteksten
- Prioritering ift. muligheder og begrænsninger i konteksten
- Tværfaglighed
- Kompetenceudvikling i den daglige kliniske praksis høj prioritet
- Læringskontekster løsrevet praksiskonteksten som supplement
- Tydelig organisering
- Forskellige forskerroller bidrager til udvikling/forandr.